

Ambo 07/04

Sm. 20693 / 11/10
205
8-3-60

AFGEDAAN

I an.
BIB
[Handwritten signatures]

Periodiek Inlichtingen
Rapport
P.I.R. no. 1/60

Zeergeheim IV
exemplaar no.: 21

Periode: tot 8 februari 1960.

Nummer: GM/1440.

I. Indonesische strijdkrachten.

2
4 zijn ook
in de
aan 20 off-
70 off en 41
mancl.

a. Onderzeeboten.

De 2 Indonesische onderzeeboten "TJAKRA" en "NANGGALA" hebben ieder een bemanning van 10 officieren, 15 onderofficieren en 30 manschappen. De temperatuur in deze schepen is bij het onderwater varen abnormaal hoog, waardoor men met veel ziekten te kampen heeft. Beide schepen hebben zich in december vrij vaak bezig gehouden met proefvaarten en oefeningen in de omgeving van Surabaya. Zo werd door de "NANGGALA" geoefend met een "Kronshadt" typer onderzeebo tjager. Medio januari is de "NANGGALA" naar Nrd. Sumatra vertrokken o.a. voor oefeningen met de "Skory"-jager "SILIHWANGI", terwijl de "TJAKRA" medio februari voor een maand naar Ambon zou vertrekken met als opdracht: opwerken der bemanning en patrouilleren. De "NANGGALA" heeft geklaagd dat de ALRI kuststations niet continue uitluisterden, dit was in belang i.v.m. zijn duikmeldingen. Deze melden echter dat zij voortdurend uitluisterden maar dat de zender van de "NANGGALA" waarschijnlijk onvoldoende capaciteit heeft (NOOT: Dit laatste wordt echter dzz. betwijfeld, gezien de ervaringen van Russische boten op de oceanen).

b. Oppervlakte schepen.

1. Torpedobootjagers.

De van de K.M. overgenomen jager "GADJAH MADA" ligt opgelegd te Surabaya. Een van de "Skory"-jagers, t.w. de "SARWA-DJALA" heeft een ernstig ongeluk gehad. Dit schip is op 23 november met vrij veel snelheid op een bij Surabaya gelegen scheepswrak gelopen. Na meerdere vergeefse pogingen is het schip op 3 of 4 december, na het aanbrengen van 8 "kamelen" door de "SILIHWANGI" vlot getrokken. Het schip had o.a. een scheur in de kiel aan BB zijde van 19 x 1 1/2 meter. Een noodreparatie bij het M.E. te Surabaya zou 2 maanden duren. Voorgesteld werd het schip een volledige reparatie bij de droogdokmaatschappij te Surabaya te geven, welke ± 3 maanden zou duren.

De overige schepen zijn het meest in de omgeving van Java gebleven. Eind januari is de "SILIHWANGI" naar Sumatra vertrokken, o.a. voor oefeningen met de "NANGGALA" en voor steun verlening aan operaties te land in West Sumatra. Het schip meldde vrij spoedig na vertrek een lek aan BB waaruit brandstof in zee stroomde. Waarschijnlijk waren 3 (inmiddels geïsoleerde) brandstoftanks door onbekende oorzaak lek geraakt.

Van belang is nog dat momenteel aan proeven wordt gewerkt ter oplossing van een probleem bij deze "Skory"-jagers, n.l. dat bij langere vaartochten deze schepen een tekort aan ketelwater hebben.

Sandjaja mag 1/3 op zee posities 07-145 om 156-440000
40 ten drietweden. Capaciteit onderwater 113-45 E, zwaarte 0.2%

2. Fregatten.

De "IMAM BONDJOL" heeft van 12 tot 28 of 29 november een reis naar Noord Celebes, de Noord Molukken en Ambon gemaakt. Hierbij werd o.a. gepatrouilleerd bij Halmaheira, terwijl artilleriebeschietingen werden uitgevoerd op Noord Halmaheira en Morotai op opstandelingen concentraties Van 10 december tot 6 januari werd met een gezelschap hoge ADRI officieren een inspectie-reis door Oost Indonesië gemaakt. Na terugkomst in Surabaya is het schip in groot onderhoud gegaan.

De "UNTUNG SUROPATI" bevindt zich vanaf november in groot onderhoud te Surabaya.

3. Korvetten.

Divisie A: De "BANTENG" en "RADJAWALI" zijn opgelegd te Surabaya. De "PATIUNUS" is vaargereed.

Divisie B: De "PATTIMURA" en "HASSANUDDIN" zijn te Surabaya in klein onderhoud geweest. De "HASSANUDDIN" is medio januari met haar proefvaarten begonnen, terwijl ook de "PATTIMURA" speedig gereed zou zijn.

4. Kustonderzeebootjagers.

De kustonderzeebootjagers zijn momenteel als volgt georganiseerd.

Flottille onderzeebootjagers I:

<u>Squadron 10</u>		<u>Squadron 12</u>	
<u>Divisie 101</u>	<u>Divisie 102</u>	<u>Divisie 121</u>	<u>Divisie 122</u>
"JUMBA LUMBA")	"MOMARE")	"TENGGIRI" ex-Amerika	"TJAKALANG" ex-A-
"TONGKOL")	"LAPAI") type	"LAJANG") ex J.	merika
"TJUTJUT") type	"KATULA") Kron-	"KRAPU") Slavië	"TODAK") ex-
"MADIDIHANG") Kronshtadt	"LADJURU") shtadt	"DORANG")	"LEMADANG") J. Sla-
			"BUBARA") vië.

De "ALU ALU" (ex-Amerika) is niet in dit verband opgenomen en is opgelegd te Surabaya.

Van divisie 101 zijn 2 schepen, t.w. de "LUMBALUMBA" en de "TJUTJUT" van november tot heden steeds in klein onderhoud te Surabaya geweest. De "MADIDIHANG" heeft steeds vaargereed gelegen, terwijl de "TONGKOL" begin januari naar Noord Celebes is vertrokken voor patrouille's en steun aan de landstrijdkrachten.

Ook van divisie 102 zijn 2 schepen t.w. de "KATULA" en de "LADJURU" steeds in klein onderhoud geweest. De "MOMARE" en "LAPAI" hebben oorspronkelijk bij Sumatra gepatrouilleerd, waarbij de "MOMARE" veel met machineschade te kampen heeft gehad. Zijn echter eind december in Surabaya teruggekeerd waarbij de "LAPAI" onderweg met een onderzeeboot heeft geoefend. Na terugkeer in Surabaya zijn ook deze beide schepen in klein onderhoud gegaan.

Van de divisie 121 is de "TENGGIRI" eind januari voor patrouille naar Zuid Celebes vertrokken. De "LAJANG" en de "KRAPU" hebben de "MOMARE" en de "LAPAI" van divisie 102 in Sumatra afgelost, terwijl de "DORANG" te Surabaya in onderhoud is gegaan. De "KRAPU" heeft één van haar ankers verspeeld, doordat het niet gesjord was; de schuld hiervan werd geweten aan de commandant, die deze echter afwees aangezien de bij het ME ingediende reparatielijsten nietgeheel waren gehonoreerd en ook sjorringen niet waren aangebracht.

Van divisie 122 is de "TJAKALANG" steeds in onderhoud geweest. De "TODAK" heeft oorspronkelijk met de "LEMADANG" bij Nrd. Celebes gepatrouilleerd, doch beide schepen zijn inmiddels in Surabaya teruggekeerd waarna de "TODAK" in onderhoud is gegaan. De "LEMADANG" heeft tijdens haar patrouille vele machinedefecten gehad doch is nu weer vaargereed. De "BUBARA" is begin januari naar Noord Celebes vertrokken. Aangenomen kan worden dat de ex-Jugo Slavische schepen spoedig allen in onderhoud zullen gaan, daar is gebleken dat deze schepen oorspronkelijk vóór de overname in onderhoud zouden gaan, hetgeen niet is geschied, terwijl de schepen ook na hun aankomst in Indonesië geen behoorlijk onderhoud hebben gehad.

Voor zo ver bekend is de standaard-bewapening van de ex-Jugo Slavische jagers momenteel als volgt:

1 kanon van 3" met 220 granaten AP en 50 granaten AA; 1 Bofors 40 mm met 735 granaten; 6 mitrailleurs 20 mm met 720 patronen per loop; 6 Browning machinegeweren (waarschijnlijk BAG's); 19 geweren M 1; 4 revolvers Colt; 2 seinpistolen; 1 jachtgeweer en 12 stuks oefendieptebommen.

Bij veelvuldige beschietingen door één dezer schepen is gebleken dat bij het schieten met het 3" kanon veel schade aan boord is ontstaan, o.a. aan barometer, thermometer, wandklok, lampen, ruiten e.d. Verder werd gemeld dat gemiddeld 40% van de granaten niet explodeerden en dat ook de ingestelde teapeertijd niet goed functioneerde (NOOT: zeer waarschijnlijk betreft het hier Amer. 3" geschut en nummers).

5. Mijnenvegers.

1e Flottille: Deze omvat de schepen "PR 101 t/m 107". De "PR 103" bevindt zich in de omgeving van Noord Sumatra. De overige schepen alle in de omgeving van Java en voor eendeel in onderhoud te Surabaya.

2e Flottille: Deze omvat de schepen "PR 501 t/m 510" (ex-"PR 201 t/m 210"). De schepen "PR 505" en "508" t/m "510" hebben in januari veegoperaties in de omgeving van Samarinda bij Borneo uitgevoerd. De overige schepen alle in de omgeving van Java en voor een deel in onderhoud te Surabaya.

6. A P A 's.

De "MOROTAI" heeft in november vanuit Surabaya troepentransporten van de ADRI naar en van Noord Celebes verzorgd en zou medio januari in klein onderhoud gaan. De "HALMAHEIRA" heeft in december een gevechtsc bataljon KKO naar Noord Celebes getransporteerd en is daarna via Ambon en Makassar naar Surabaya teruggekeerd.

7. A K A 's

De "NUSA TELU" heeft vanuit Surabaya en Djakarta enige bevoorradingsreizen naar Sumatra gemaakt. De "BANGGAI" is in december in klein onderhoud gegaan, terwijl de "NANUSA" omgebouwd wordt tot opleidingschip.

Handwritten notes:
 1. is ook...
 2. is ook...
 3. is ook...
 4. is ook...
 5. is ook...
 6. is ook...
 7. is ook...

8. Tankers.

De "SAMBU" en de "BUNJU" hebben in Surabaya klein onderhoud gehad. De "BUNJU" was eind december weer vaargereed en is in januari naar West Sumatra gegaan voor brandstofvoorziening van de "SILIH-TANGI".

De "PLADJU" heeft tot januari de brandstofvoorziening verzorgd in Nrd. Celebes en Ambon en is toen, na door de "TJEPU" te zijn afgelost naar Surabaya teruggekeerd.

De "TJEPU" is op 5 februari Zuid-west van Makassar aan de grond gelopen. Het schip had op dat moment geen lading aan boord en zit momenteel nog steeds vast ondanks meerdere pogingen om het met sleepboten los te trekken.

c. Landingsvaartuigen.

L.S.T.'s: De "TELUK WADJO" is steeds in onderhoud te Surabaya geweest. Momenteel is een ALRI bemanning in Amerika bezig om een 2e L.S.T. te bemannen; deze krijgt de naam "TELUK LANGSA"

L.C.T.'s: De "TELUK WEDA" en "TELUK KATURJI" in conservatie te Surabaya. De "TELUK WORJI" bevindt zich aldaar vaargereed en heeft enkele lokale reizen gemaakt.

L.C.I.'s: De "AMAHAI", "NAMLEA" en "PIRU" opgelegd te Surabaya; de "BUBARA" is niet vaargereed terwijl de "MARICH" eind januari naar Zuid-Celebes is vertrokken.

L.C.V.P.'s: In 1959 zouden 18 L.C.V.P.'s aan de sterkte van de ALRI zijn toegevoegd. Deze zouden medio 1960 worden opgevolgd door nog 40 stuks hetgeen betekent dat de KKO dan over 80 tot 90 L.C.V.P.'s zou beschikken.

d. Luchtmacht.

De AURI gaat voort met het opleiden van bemanningen in gebruik van de uit Rusland ontvangen straaljagers en straalbommenwerpers. Voorzover bekend zijn deze vliegtuigen nog nimmer door de AURI operationeel gebruikt. Bij de bestrijding van de rebellen wordt steeds gewerkt met Mitchell-bommenwerpers en Mustang-jagers en dan nog in kleine aantallen. Bodoelde opleidingen vinden in kleine aantallen in Indonesië zelf en voor de rest in het buitenland plaats. Verwacht wordt dat eind 1960 een squadron ML-28 en een of twee squadrons MIG's operationeel gereed zullen zijn.

Verder is men bezig brandstof voor deze vliegtuigen over de verschillende vliegvelden te distribueren. Dit geldt ook voor vliegvelden in Oost Indonesië, die momenteel echter gedeeltelijk nog niet geschikt zijn voor het gebruik van straalvliegtuigen. Ook is gebleken dat men momenteel bezig is met het installeren van radarapparatuur. Voorzover bekend vindt dit o.a. plaats op de vliegvelden Mapangot (Manado), Morokrebangen te Surabaya, Abdulrachman Saleh (Malang) en Maospati (Madiun). Op Komajoran is radar gereed. Ook bij Kendjoran, oost van de haven van Surabaya zal radar worden geïnstalleerd.

e. Leger.

1. Algemeen.

*De bewaarder
van de "Katurji"
is in de "Katurji"
in conservatie*

*in conservatie
Baruna*

In januari heeft in Indonesië een belangrijke reorganisatie plaats gevonden op de territoriale indeling. De vanouds bekende TT's (territoriale- en troepen cdo's), werden opgeheven, terwijl het gehele gebied werd verdeeld in militaire gewesten (Kommando Daerah Militer - Kodam's). Volledigheidshalve volgt hieronder een overzicht van de nieuwe indeling.

- Kodam 1 Atjeh met HK in Kota Radja.
- Kodam 2 Nrd. Sumatra (het voormalige TT 1) met HK in Medan.
- Kodam 3 Midden Sumatra met HK te Padang.
- Kodam 4 Zuid Sumatra (het voormalige TT 2) met HK te Palembang.
- Kodam 5 Djakarta
- Kodam 6 West Java (het voormalige TT 3) met HK te Bandung.
- Kodam 7 Midden Java (het voormalige TT 4) met HK in Semarang.
- Kodam 8 Oost Java (het voormalige TT 5) met HK in Malang.
- Kodam 9 Oost Borneo met HK in Balikpapan.
- Kodam 10 Zuid Borneo met HK in Bandjermasij.
- Kodam 11 Midden Borneo met HK vermoedelijk in Pangkalan Buran.
- Kodam 12 West Borneo met HK in Pontianak.
- Kodam 13 Noord en midden Celebes met HK in Manado.
- Kodam 14 Zuid en Zuid-oost Celebes met HK in Makassar.
- Kodam 15 Molukken (en West Nieuw-Guinea) met HK in Ambon.
- Kodam 16 Kleine Sunda eilanden met HK te Den Passar.

2. Infanterie.

In de loop van 1960 dienen de 120 vanouds bestaande infanterie - bataljons volledig op sterkte te zijn gebracht en te zijn afge-oefend. Verder moet men dan tevens gereed zijn met de formatie van 20 nieuwe infanterie bataljons. In totaal zal Indonesië dus binnenkort de beschikking hebben over 140 infanterie bataljons. Hieronder volgt een overzicht van de aantallen dza. bekende infanterie bataljons zoals deze eind van de verslagperiode over de verschillende Kodam's waren gedислоceerd:

	Organieke bats.	Van elders gedet. bats.	Totaal
Kodam 1 (Mil. gew. Atjeh)	2	3	5
Kodam 2 (Mil. gew. Nrd. Sumatra)	8	3	11
Kodam 3 (Mil. gew. 17 aug./M. Sumatra)	3	10	13
Kodam 4 (Mil. gew. Zd. Sumatra)	5	-	5
Kodam 5 (Mil. gew. Djakarta)	3	-	3
Kodam 6 (Mil. Gew. West Java)	28	4	32
Kodam 7 (Mil. gew. M. Java)	11	2	13
Kodam 8 (Mil. gew. O. Java)	14	-	14
Kodam 9 (Mil. gew. O. Borneo)	1	-	1
Kodam 10 (Mil. gew. Zd. Borneo)	2	-	2
Kodam 11 (Mil. gew. M. Borneo)	1	-	1
Kodam 12 (Mil. gew. West Borneo)	2	-	2
Kodam 13 (Mil. gew. Medeka/Nrd. & M. Celebes)	3	12	15
Kodam 14 (Mil. gew. Zd. & ZO Celebes)	15	-	15
Kodam 15 (Mil. gew. Molukken)	1	1	2
Kodam 16 (Mil. gew. Kleine Sunda eilanden)	1	1	2
TOTAAL GENERAAL			136 bataljons

3. Speciale infanterie eenheden.

Het reeds van ouds bekende Regiment Commandotroepen ADRI werd in december onder rechtstreekse bevelen gesteld van de CS ADRI. Voorts is men momenteel bezig met de oprichting van eenheden "Raiders" en "Speciale troepen". Op Java zouden 3 bataljons "Raiders", t.w. voor de Kodams 6, 7 en 8 worden opgericht, te bewapenen met Tjechische wapens terwijl voor de overige militaire gewesten die "Raiders" worden geformeerd die een Amerikaanse bewapening zullen krijgen. Niet alle militaire gewesten zullen echter een dergelijk eenheid krijgen. Wel zullen alle militaire gewesten een eenheid "Speciale Troepen" krijgen, waartoe in maart op Java een opleidingscursus zal aanvangen van 50 officieren en 50 onderofficieren, allen militair en die een commando of raiders opleiding hebben gehad en die bestemd zijn voor deze "Speciale Troepen". Het is dzz. nog niet bekend wat men precies bedoeld met "Raiders" en "Speciale Troepen", doch in dit verband is het interessant te wijzen op een persbericht over de oprichting van Amerikaanse eenheden "Speciale Troepen". Deze eenheden zouden als taak hebben in geval van oorlog of conflict, na het uitbreken der vijandelijkheden onmiddellijk diep achter de vijandelijke linies in kleine groepen worden neergelaten om o.a. guerilla strijd te ontketenen, partijgangers te organiseren, verwarving te stichten, vliegvelden te bezetten c.q. onschadelijk te maken, enz. De Amerikaanse opleiding van deze eenheden vindt o.a. plaats in Okinawa waar in de loop van 1959 verschillende hooggeplaatste Indonesische officieren een bezoek hebben gebracht.

4. Cavalerie.

Sedert geruime tijd is men bezig met een aanzienlijke uitbreiding van de cavalerie. Kende men vroeger slechts eskadrons momenteel werkt men met bataljons. Op het ogenblik zijn 6 bataljons bekend, waarvan 4 op Java en 2 op Sumatra met enkele detacheringen op Celebes.

f. Militaire eenheden in het grensgebied van Ned. Nieuw-Guinea.

De dislocatie van Militaire eenheden in de Molukken was eind februari als volgt.

(1) ADRI.

In het algemeen kan vermeld worden dat in de infanterie dislocatie op de Molukken sedert jaren geen belangrijke wijziging heeft plaats gevonden. De hoofdmacht wordt nog steeds gevormd door 2 infanterie bataljons, t.w. het bataljon 713 en het organiek tot midden Java behorende bataljon "A". Binnenkort zullen echter in het gebied 2 nieuwe infanterie bataljons en een eenheid "Speciale Troepen" worden opgericht. Hiertoe zijn de voorbereidingen reeds aan de gang. Momenteel zijn de ADRI eenheden als volgt over de Molukken

verdeeld:

Ambon/Ceram

8 tot 9 cieën infanterie.

2 batterijen luchtdoelartillerie, w.v. 1 nog in oprichting.

1 materieelscie

1. verbindingscie
1 peloton luchttransportdienst, 1 peloton zee-transportdienst, 1 peloton motortransportdienst.

Halmaheira/Ternate - 2 tot 3 cieën infanterie.

Verder bevinden zich over de gehele Molukken verspreid 1 cie CPM (Militaire politie) en verschillende eenheden pemuda's (semi-militaire strijdkrachten) in sterkte variërend van 1 peloton tot 1 cie.

(2) AURI.

Hoewel regelmatig AURI vliegtuigen de verschillende vliegvelden in de Molukken bezoeken zijn v.z.v. bekend de laatste tijd geen vliegtuigen in de Molukken voor enige tijd gestationneerd geweest.

Het eiland Morotai valt onder verantwoording van de AURI en aldaar zijn gelegerd 1 cie vliegveldbewakingstroepen en 1 batterij luchtdoelartillerie van de AURI.

(3) ALRI.

Eind februari bevonden zich verschillende oorlogsschepen in de Molukken. Dit moet echter wel worden gezien als een tijdelijke kwestie. Betreffende oorlogsschepen zijn de "SINGAMANGARADJA" (inspektie reis met de CS ALRI en Cdt.KKO), de "PATTIMURA" en "HASANUDDIN" (bedoeld voor beveiliging van het te verwachten hoge Russische bezoek aan Ambon; daarna voor patrouillediensten in de Molukken en Nrd.Celebes), de "TJAKRA" (patrouilleren en opwerken bemanning) en de "HALMAHEIRA" (eveneens voor het eerder genoemde Russische bezoek als tender voor de "TJAKRA"). Al deze schepen waren betrokken bij ALRI operatie "NUSA INA" (hiermede wordt Ambon/Ceram bedoeld, vooral onder Molukkers). Het doel van deze operatie is echter dzz. niet bekend.

Verder heeft de ALRI een kleine basis in Ambon waar een kleine vaste bemanning is gelegerd, met als belangrijke onderdelen o.a. een batterij luchtdoelartillerie (4x37 mm) en een vrij uitgebreide inlichtingendienst.

(4) MOBRI G.

De Mobile Brigade (politie onderdeel op militaire basis geschooid) heeft 6 cieën in de Molukken, waarvan 4 cieën op Ambon/Ceram, 1 cie op Halmaheira/Ternate en 1 cie op Morotai.

II. Militaire situatie in Indonesië.

a. Algemeen.

Door de AURI werd een algemene waarschuwing gegeven dat in de periode van 25 febr./5 maart rekening dient te worden gehouden met lucht-aanvallen van de Permesta. Speciale aandacht moest worden besteed aan camouflage van vliegvelden en materiaal.

Dzz. kan hieraan worden toegevoegd dat de geruchten, dat de Permesta nog over vliegtuigen beschikt, nimmer hebben opgehouden te bestaan. Zeker is echter dat de Permesta niet naar de beschikking heeft over vliegvelden in Indonesië zelf. Blijkbaar zijn de Indonesische inlichtingendiensten ervan overtuigd dat de Permesta inderdaad nog steeds in staat is luchtaanvallen uit te voeren, hoewel het laatste gesignalcerde geval van medio 1958 dateert. In de periode 25 februari tot 5 maart valt de oprichtingsdatum van de Permesta.

b. Sumatra.

In Noord Sumatra heeft in december de operatie "Rawasakti" plaats gevonden in het grensgebied van Oost Atjeh en Langkat. Aan deze operatie hebben tenminste 5 infanterie cieën deelgenomen, terwijl de ALRI het zeegebied afsloot. Verdere bijzonderheden zijn echter niet bekend.

De opstandelingen zijn in dit gebied zeer actief met smokkelwaar terwijl soms zelfs offensief wordt opgetreden met bewapende motorboten.

In midden Sumatra zijn vooral de regeringstroepen in januari actief geweest met het uitvoeren van zuiveringsacties op grotere schaal. Ook de opstandelingen hebben echter in deze periode niet stil gezeten. Hun activiteiten bestonden vnl. uit het leggen van hinderlagen, doch ook is bekend dat zij bij een aanval uitgevoerd met 400 man erin slaagden een kleine militaire post van de regeringstroepen tijdelijk te bezetten. Aan de beide zijden zijn bij alle deze vijandelijkheden personele en materiele verliezen geleden.

Begin maart zal in midden Sumatra een operatie worden uitgevoerd waarbij de torpedootjager "SILIHWANGI" steun moet verlenen.

c. Java.

In de periode van november tot nu valt een opleving waar te nemen in de activiteiten van de Darul Islam benden op West Java waarbij deze benden zelfs rechtstreekse aanvallen op kleine militaire posten uitvoerden en aan de regeringstroepen hierbij personele en materiele verliezen wisten toe te brengen.

d. Zuid Celebes.

Zoals reeds werd vermoed, hebben de reeds eerder gesignaleerde massale overgaven van Darul Islam eenheden in dit gebied de DI/TII leider KAHAR MUZAKKAR weliswaar ernstig verzwakt, doch nog lang niet uitgeschakeld.

In november voerden de regeringstroepen de operatie "Garuda" uit, waarschijnlijk met minder troepen dan oorspronkelijk in de bedoeling lag daar men de voor deze operatie aangevraagde versterkingen niet heeft gekregen. De aan de DI toegebrachte verliezen zijn niet bekend doch vermoed wordt dat de DI zich tijdig van de gevechten heeft weten te distancieren. Een feit is dat grote eenheden na afloop van deze operatie werden gesignaleerd Oost van Makassar in het uiterste Zuiden in het gebied Bonthain. Deze laatste troepen zijn eind december/begin januari zelf weer in het offensief gegaan en wisten een patrouillerende "pemuda" eenheid (semi militairen aan de zijde der regeringstroepen) te overvallen en hierbij ruim 20 man te doden. Bij een andere gelegenheid ontstond een gevecht met een politie patrouille waarbij de politie odt. van Bonthain zwaar gewond werd en de opvolgend odt. sneuvelde. Op de weg Makassar - Pare Pare werden door de DI hinderlagen gelegd, terwijl zich ook een aanzienlijke concentratie bij Palopo bevindt.

e. Noord Celebes. (zie bijgevoegd kaartje).

Het gebied van Noord Celebes waar de strijd tussen de regeringstroepen en de Permesta zich voornamelijk afspeelt valt duidelijk te verdelen in drie gebieden, t.w.

1. De sector Gorontalo, waarbij de strook Gorontalo - Kuandang en verder de woornaamste plaatsen aan de Noord en Zuid kust ongeveer tot aan Belaang Uki, respectievelijk Ongguna bezet zijn door 2 en 3 infanterie cieën en verder door semi-militaire hulporganisaties.
Deze sector is dus slechts zeer ijl bezet.
2. Het gebied Zuid van de lijn Amurang - Belang met als belangrijkste centrum de stad Kotamobagu. In dit gebied opereert de 1e regimentsgevechtsgroep bestaande uit 3 infanteriebataljons versterkt met hulpwapens en semi-militaire hulporganisaties.
3. Het gebied Noord van de lijn Amurang - Belang alwaar de 2e regimentsgevechtsgroep opereert met 9 infanterie bataljons tijdelijk versterkt met een gevechtsbataljon mariniers en een gevechtsbataljon uit Zuid Celebes.

In de sector Gorontalo hebben zich gedurende het laatste halve jaar niet veel bijzonderheden voorgedaan. De regeringstroepen beperken zich tot het bezet houden van hun posten en werken niet op terrein winst.

In het gebied van de 1e regimentsgevechtsgroep tonen de regeringstroepen grote activiteiten; de permesta strijdkrachten zijn hier duidelijk in het defensief. De omgeving van Kotamobagu met de verbinding naar de Noordkust en de Noordkust zelf lijken stevig in handen van de regeringstroepen. Slechts de omgeving Tompano Baru en diverse plaatsen aan de Oost kust zijn nog in handen van de rebellen. In november heeft een kourbataljon uit West Java (dat inmiddels weer naar Java is teruggekeerd) zuiveringsacties aan de Oostkust uitgevoerd doch hierna is het gebied weer door de regeringstroepen ontruimd. In november werd voorgesteld een corridor open te leggen, lopende van Amurang via Tompano Baru naar Kotamobagu doch hier is nog niets van gekomen. Toch is dit ogenschijnlijk vrij rustige gebied nog niet zo lang in handen van de regeringstroepen. Tot omstreeks medio juni 1959 lag het front ongeveer langs de lijn Amurang-Langgean waarna de operatie "Maesa 2" met 6 infanterie bataljons werd ingezet. Interessant is de opgave van wederzijdse verliezen bij deze operatie volgens een officieel rapport dat begin november werd ingediend, t.w.

1. Verliezen permesta:	1044 doden
	78 gewonden
	169 gevangenen
	<u>421 overgegeven</u>

TOTAAL : 1712 man met 270 wapens.

Opvallend hierbij is hierbij het zeer gering aantal gewonden in verhouding tot de gesneuvelden en het kleine aantal wapens in verhouding tot de personeelsverliezen.

2. Verliezen regeringstroepen:	79 doden
	139 gewonden
	<u>105 deserteurs</u>

TOTAAL : 323 man met 25 wapens.

Ook hier is het aantal verloren gegane wapens gering doch dit is wel gebruikelijk bij oprukkende eenheden.

Tot slot dan het gebied van de 2e regimentsgevechtsgroep. Hier zijn zijn de vijandelijkheden het felst en beperken de permesta strijdkrachten zich niet alleen tot het uitvoeren van Guerrilla maar gaan in sommige gebieden soms zelfs tot rechtsstreekse aanvallen over, dit ondanks grootscheepse zuiveringsakties van de regeringstroepen waarvan het resultaat echter blijkbaar gering is. Weliswaar zijn alle grote plaatsen in handen van de regeringstroepen doch hierbuiten is in vele gevallen de permesta nog heer en meester en soms worden bij de zuiveringsakties niet eens de beoogde doelen bereikt. In december waren de permesta aanvallen vnl. gericht op het vliegveld Mapanget, Noord-oostelijk van Manado en de situatie was toen zelfs zodanig dat de militair commandant van Noord Celebos adviseerde een voorgenomen bezoek van de CS ADRI aan dit gebied te annuleren daar hij niet voor zijn persoonlijke veiligheid kon instaan. Begin januari arriveerde hier een gevechtsbataljon ^{/met} mariniers dat onmiddellijk de zuivering van de omgeving van Mapanget aanving. Hierbij werden reeds diversen doden en gewonden gerapporteerd, terwijl het bataljon tevens vele zieken had i.v.m. het slechte weer. In januari verplaatste de permesta zijn voornaamste activiteiten naar de omgeving van Bitung, waarbij de sector commandant van Bitung bij een gevecht zwaar werd gewond en eind januari wisten de permesta strijdkrachten zelfs tot 2 x toe door te dringen in een plaatsje op slechts 3 km van Bitung gelegen. De verliezen die de regeringstroepen bij deze aanvallen hebben geleden zijn d.z. niet bekend doch eind januari werd dringend om 2 ambulance vliegtuigen gevraagd voor afvoer der gewonden daar het veldlazaret en het hospitaal in Manado vol waren. Bij Manado was de situatie zodanig dat geadviseerd werd i.v.m. de onveiligheid aan boord van de op de ree liggende koopvaardij schepen gewapende wachten te plaatsen. Het kustgebied Oost van de lijn Tondano Atep is nog geheel in handen van de permesta die er niet voor terugschrikken passerende kleinere oorlogsschepen vanaf de wal onder vuur te nemen.

Overigens is de ADRI de laatste maanden zeer actief geweest met het uitvoeren van bombardementen. Deze vonden vnl. plaats in het laatst genoemde kustgebied en de omgeving van Belang en van Bitung. Ook de AURI is, vooral in januari zeer actief geweest met het verlenen van luchtsteun. Deze aanvallen werden echter steeds door slechts 1 Mitchell bommenwerper tegelijkertijd uitgevoerd. Hierbij werd meestal op zeer geringe hoogte gevlogen (strafing met raketten en mitrailleurs) en de vliegtuigen werden enkele malen door geweer- of licht mitrailleur-vuur van de grond, één maal zodanig dat het hydraulisch systeem uitviel en het toestel bij de landing zwaar beschadigd werd.

Volgens de Indonesische inlichtingendienst bestaat in Noord Celebes tussen verschillende rebellenleiders ernstige onenigheid en verwachtte men binnenkort zelfs onderlinge gevechten. Dit is heel goed mogelijk en zal waarschijnlijk berusten op de verschillen in godsdienst. De Menadonese militaire leiders zijn n.l. voor het grootste deel Christenen doch sommige ex-bondel leiders die zich indertijd bij de permesta hebben aangesloten zijn Islamieten. Boven genoemde verwachting werd reeds in november gerapporteerd doch

1. De sector Gorontalo, waarbij de strook Gorontalo - Kuandang en verder de voornaamste plaatsen aan de Noord en Zuid kust ongeveer tot aan Belaang Uki, respectievelijk Ongguna bezet zijn door 2 en 3 infanterie cieën en verder door semi-militaire hulporganisaties.
Deze sector is dus slechts zeer ijl bezet.
2. Het gebied Zuid van de lijn Amurang - Belang met als belangrijkste centrum de stad Kotamobagu. In dit gebied opereert de 1e regimentsgevechtsgroep bestaande uit 3 infanteriebataljons versterkt met hulpwapens en semi-militaire hulporganisaties.
3. Het gebied Noord van de lijn Amurang - Belang alwaar de 2e regimentsgevechtsgroep opereert met 9 infanterie bataljons tijdelijk versterkt met een gevechtsbataljon mariniers en een gevechtsbataljon uit Zuid Celebes.

In de sector Gorontalo hebben zich gedurende het laatste halve jaar niet veel bijzonderheden voorgedaan. De regeringstroepen beperken zich tot het bezet houden van hun posten en werken niet op terrein winst.

In het gebied van de 1e regimentsgevechtsgroep tonen de regeringstroepen grote activiteiten; de permesta strijdkrachten zijn hier duidelijk in het defensief. De omgeving van Kotamobagu met de verbinding naar de Noordkust en de Noordkust zelf lijken stevig in handen van de regeringstroepen. Slechts de omgeving Tompano Baru en diverse plaatsen van de Oost kust zijn nog in handen van de rebellen. In november heeft een keurbataljon uit West Java (dat inmiddels weer naar Java is teruggekeerd) zuiveringsacties aan de Oostkust uitgevoerd doch hierna is het gebied weer door de regeringstroepen ontruimd. In november werd voorgesteld een corridor open te leggen, lopende van Amurang via Tompano Baru naar Kotamobagu doch hier is nog niets van gekomen. Toeh is dit ogenschijnlijk vrij rustige gebied nog niet zo lang in handen van de regeringstroepen. Tot omstreeks medio juni 1959 lag het front ongeveer langs de lijn Amurang-Langgean waarna de operatie "Maesa 2" met 6 infanterie bataljons werd ingezet. Interessant is de opgave van wederzijdse verliezen bij deze operatie volgens een officieel rapport dat begin november werd ingediend, t.w.

1. Verliezen permesta:	1044 doden
	78 gewonden
	169 gevangenen
	<u>421 overgegeven</u>

TOTAAL : 1712 man met 270 wapens.

Opvallend hierbij is hierbij het zeer gering aantal gewonden in verhouding tot de gesneuvelden en het kleine aantal wapens in verhouding tot de personeelsverliezen.

2. Verliezen regeringstroepen:	79 doden
	139 gewonden
	<u>105 deserteurs</u>

TOTAAL : 323 man met 25 wapens.

Ook hier is het aantal verloren gegane wapens gering doch dit is wel gebruikelijk bij oprukkende eenheden.

Tot slot dan het gebied van de 2e regimentegevechtsgroep. Hier zijn zijn de vijandelijkheden het felst en beperken de permesta strijdkrachten zich niet alleen tot het uitvoeren van Guerrilla maar gaan in sommige gebieden soms zelfs tot rechtsstreekse aanvallen over, dit ondanks grootscheepse zuiveringsakties van de regeringstroepen waarvan het resultaat echter blijkbaar gering is. Weliswaar zijn alle grote plaatsen in handen van de regeringstroepen doch hierbuiten is in vele gevallen de permesta nog heer en meester en soms worden bij de zuiveringsakties niet eens de beoogde doelen bereikt. In december waren de permesta aanvallen vnl. gericht op het vliegveld Mapanget, Noord-oostelijk van Manado en de situatie was toen zelfs zodanig dat de militair commandant van Noord Celebes adviseerde een voorgenomen bezoek van de CS ADRI aan dit gebied te annuleren daar hij niet voor zijn persoonlijke veiligheid kon instaan. Begin januari arriveerde hier een gevechtsbataljon mariniers dat onmiddellijk/de zuivering van de omgeving van Mapanget aanving. Hierbij werden reeds diversen doden en gewonden gerapporteerd, terwijl het bataljon tevens vele zieken had i.v.m. het slechte weer. In januari verplaatste de permesta zijn voornaamste activiteiten naar de omgeving van Bitung, waarbij de sector commandant van Bitung bij een gevecht zwaar werd gewond en eind januari wisten de permesta strijdkrachten zelfs tot 2 x toe door te dringen in een plaatsje op slechts 3 km van Bitung gelegen. De verliezen die de regeringstroepen bij deze aanvallen hebben geleden zijn dzz. niet bekend doch eind januari werd dringend om 2 ambulance vliegtuigen gevraagd voor afvoer der gewonden daar het veldlazaret en het hospitaal in Manado vol waren. Bij Manado was de situatie zodanig dat geadviseerd werd i.v.m. de onveiligheid aan boord van de op de ree liggende koopvaardij schepen gewapende wachten te plaatsen. Het kustgebied Oost van de lijn Tondano Atep is nog geheel in handen van de permesta die er niet voor terugschrikken passerende kleinere oorlogsschepen vanaf de wal onder vuur te nemen.

/met

Overigens is de ALRI de laatste maanden zeer actief geweest met het uitvoeren van bombardementen. Deze vonden vnl. plaats in het laatst genoemde kustgebied en de omgeving van Belang en van Bitung. Ook de AURI is, vooral in januari zeer actief geweest met het verlenen van luchtsteun. Deze aanvallen werden echter steeds door slechts 1 Mitchell bommenwerper tegelijkertijd uitgevoerd. Hierbij werd meestal op zeer geringe hoogte gevlogen (strafing met raketten en mitrailleurs) en de vliegtuigen werden enkele malen door geweerof licht mitrailleur-vuur van de grond, één maal zodanig dat het hydraulisch systeem uitviel en het toestel bij de landing zwaar beschadigd werd.

Volgens de Indonesische inlichtingendienst bestaat in Noord Celebes tussen verschillende rebellenleiders ernstige onenigheid en verwachtte men binnenkort zelfs onderlinge gevechten. Dit is heel goed mogelijk en zal waarschijnlijk berusten op de verschillen in godsdienst. De Menadonese militaire leiders zijn n.l. voor het grootste deel Christenen doch sommige ex-bendeleiders die zich indertijd bij de permesta hebben aangesloten zijn Islamieten. Boven genoemde verwachting werd reeds in november gerapporteerd doch

hier is tot nu toe weinig vop gebleken, terwijl de permesta leiding onderlingemoeilijkheden tot nu toe redelijk heeft kunnen oplossen.

Verder verwachtte de Indonesische inlichtingendienst begin maart een groot permesta offensief onder de naam "operasi Torpedo".

e. Molukken.

In de Noord Molukken bevinden zich nog steeds vrij sterke permesta eenheden, vnl. in Noord Halmahera en op Morotai. Men schat de totaal sterkte op $\pm$ 600 man, voor de helft bewapend. Het moreel van deze troepen zou goed zijn vooral omdat ze kort geleden versterkingen zouden hebben ontvangen in de vorm van munitie, radio apparatuur, medicamenten en geld. Medio vorig jaar hebben de regerings-troepen met een operatie van enig formaat getracht deze rebellen uit te schakelen. Men is hier echter niet in geslaagd i.v.m. onvoldoende troepen in verhouding tot het uitgebreide en moeilijke terrein. Hierna heeft de ALRI nog enige malen beschietingen op concentraties uitgevoerd, uiteraard eveneens met weinig succes. In de Zuid Molukken doet de R.M.S. nog sporadisch aanvallen, vnl. op West Ceram.

III. Nederlands Nieuw-Guinea.

a. Infiltraties.

Hiervoor wordt ver zoen naar Speciaal Inlichtingen Rapport 1/60. Hierna zijn geen nieuwe gevallen gesignaleerd. Betrokken infiltranten werden inmiddels door het bestuur weer uitgeleid, e.o.a. in overeenstemming met het regeringsbeleid.

b. Vluchtelingen uit Indonesië.

In de maanden november en december arriveerden in de Radja Ampat kleine groepen, variërende van 2 tot 12 personen, afkomstig van het Indonesische eiland Obi. Deze Indonesiërs verklaarden te zijn gekomen om handel te drijven met de bewoners van de Radja Ampat. Inderdaad hadden zij ruil- en handels artikelen (matten, kapmessen, visnetten e.d.) bij zich. Uit hun verhoren is niet gebleken, dat zij met andere doeleinden dan door hen opgegeven waren binnengekomen. Zij zouden vernomen te hebben, dat er in Nieuw-Guinea grotere welvaart zou zijn dan in hun eigen gebied. Zij hadden daarop het besluit genomen ruilhandel te drijven met de nabijgelegen eilanden van de Radja Ampat, teneinde op deze wijze in het bezit te komen van goederen, o.a. textiel, die in hun eigen gebied nage-noeg niet meer te koop zijn. Alhoewel aan het motief niet getwijfeld behoeft te worden, zou het een uit politiek oogpunt verkeerd zijn deze handel toe te laten, omdat de hierdoor mogelijk geworden contacten gemakkelijk misbruikt kunnen worden voor spionage- of propaganda-doeleinden. Reeds in 1956 zou volgens toendertijd ontvangen inlichtingen de Indonesische Regering plannen hebben beraamd de bevolking van de aan Nieuw-Guinea grenzende eilanden in grote getale naar dit gebied te laten emigreren met de bedoeling uit deze "vredzame" uittocht politieke munt te slaan. In februari breidde de stroom vluchtelingen zich uit met $\pm$ 200 personen. Al deze mensen worden naar Indonesië teruggezonden met een ernstige waarschuwing niet meer terug te keren.

De huidige weersomstandigheden in de Radja Ampat maken terugkeer op dit moment echter dikwijls moeilijk, zodat dezelfde personen reeds voor de 2e maal werden opgevangen.

c. Uitwijk pogingen naar Indonesië.

Vanaf november werden opvallend veel personen gesignaleerd die de bedoeling hebben naar Indonesië uit te wijken. Een van de belangrijkste motieven hiervoor schijnt te zijn dat deze personen zich willen aanmelden bij het Indonesische leger om t.z.t. bij een aanval op Nieuw-Guinea als gids te kunnen optreden.

Gesignaleerde uitwijkpogingen waren:

- in november '59 Vanuit Sorong een groep van 6 personen met een prauw die voor de visvangst in bruikleen was gekregen.
- Vanuit Waigama een groep van 5 personen.
- in december '59 Vanuit Fak Fak een groep van 3 personen, die echter i.v.m. motorstoring na enige dagen gedwongen waren terug te keren.
- in februari '60 Vanuit Kaimana een groep van 6 personen, die hierbij gebruik maakten van een gestolen buitenboord motor.

Bij genoemde groepen bevonden zich zowel autochtonen als Indonesiërs en Indochinezen. Vooral de van Kaimana afkomstige groep wordt momenteel door de Indonesische pers gebruikt voor een uitgebreide propagandacampagne.

d. Illegale organisaties.

Reeds jaren lang hebben de pro-R.I. elementen alhier zich georganiseerd in talloze illegale organisaties. Deze organisaties duiken dikwijls plotseling op, beleven een schijnbare bloei periode, waarna ze langzamerhand weer wegwijnen.

De belangrijkste illegale organisatie die in het 2e kwartaal van 1959 werd opgericht was de T.T.T. (Tentara Tjendrawasih Tjendangan-Reserve leger Nv.-Guinea). De vorming van deze 5e colonne organisatie lag in geestdriftige handen. In verloop van vrij kort tijdsbestek kon een sterke toeloop van leden over geheel Nieuw-Guinea worden waargenomen. De organisatie van deze beweging was echter zeer twijfelachtig. Vrij zeker is, dat ze in contact stond met het F.N.P.I.B. (Nationaal Front ter bevrijding van Irian Barat) in Indonesië. Dit contact geschiedde o.a. met militaire of gemilitariseerde koeriers, die te Singapore aanmonsteren als onderschikt scheepspersoneel op naar NIG varende schepen. Aan het algemeen consigne van het F.N.P.I.B. geen openlijke akties te voeren zonder voorafgaande toestemming van Djakarta wordt goed de hand gehouden en dit is vermoedelijk de reden waarom er vorig jaar zo weinig over de periodiek terugkerende geruchten over een 17 augustus actie (datum afkondiging van de Indonesische Republiek) werd gesproken. Onderlinge contacten worden onderhouden door batjols aan boord van K.P.M.-schepen, terwijl men zelfs met rondreizende propagandisten werkte. De doelstellingen van de T.T.T. zijn waarschijnlijk steunverlening in het algemeen bij een aanval van Indonesië en op dit ogenblik het verstrekken van inlichtingen. Er is niet gebleken dat de T.T.T. financiële steun uit Indonesië krijgt doch smokkel van geld

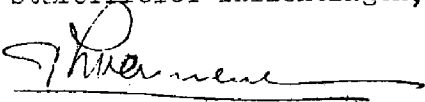
in omgekeerde richting is waarschijnlijk; het F.N.P.I.B. troostte zich nog al wat moeite om aan KMG-geld te komen ten behoeve van uit te zenden infiltranten.

In het 2e halfjaar van 1959 is echter gebleken dat de pogingen van de T.T.T. een strakker omljnde en meer gedisciplineerde organisatie te maken vruchteloos waren, niet alleen door het gemis aan geschoold politiek kader doch ook wegens de grote verspreidheid en het gebrek aan middelen om een dergelijk vrij groot éénheidsfront te kunnen leiden.

De T.T.T. is ook inmiddels als gevolg hiervan uittoen gevallen in een aantal kleinere, zeer dillettantisch opgezette organisaties die als los zand aan elkaar hangen en waarvan de leiders zich hoge militaire rangen hebben aangemeten, niet beter weten te doen dan ten eigen bate de leden tegen betaling z.g. onkwetsbaar te maken en geruchten te verspreiden over de kunst van het Indonesische bevrijdingsleger.

Toch zou het onverstandig zijn deze beweging, die uiteraard altijd latente gevaren herbergt, te bagatelliseren. E.e.a. zal dan ook blijvend moeten worden geobserveerd.

Hollandia, 8 maart 1960,
de stafofficier inlichtingen,

G. Th. Vermeulen.
LTESD 1.

Distributielijst:

Commandant der zeemacht in Ned. Nw. Guinea	exemplaar 1
" mariniers in Ned. Nw. Guinea	" 2
" maritieme middelen te Hollandia	" 3
" marine Geelvinkbaai	" 4
" maritieme middelen Manokwari	" 5
" maritieme middelen Sorong	" 6
" maritieme middelen Fak Fak	" 7
" maritieme middelen Kaimana	" 8
" maritieme middelen Merauke	" 9
" afdeling mariniers Hollandia	" 10
" afdeling mariniers Biak	" 11
" marine vliegkamp Biak	" 12
" squadron 321	" 13
" squadron 7	" 14
" Hr. Ms. "Amsterdam"	" 15
" Hr. Ms. "Kortenaer"	" 16
" Hr. Ms. "Piet Hein"	" 17
" Hr. Ms. "Luymes"	" 18
" Hr. Ms. "Snellius"	" 19
" zelfstandige afdeling KL te Biak	" 20
Hoofd marine inlichtingendienst	" 21
Commandant der zeemacht in Ned. Nw. Guinea/archief	" 22